

MEMÒRIA HISTÒRICA

La Generalitat publica la identitat de mig miler de brigadistes internacionals desapareguts a Catalunya

La majoria hauria desaparegut durant la retirada republicana a la batalla de l'Ebre

Gandesa Redacció

La publicació de cinc estudis tècnics ha permès posar nom i cognoms a més de mig miler de brigadistes internacionals vinguts a Catalunya per a combatre les tropes franquistes. Se tracta de 522 combatents que, procedents sobretot dels Estats Units, el Canadà, el Regne Unit i la República d'Irlanda, van lluitar amb les forces republicanes, però van desaparèixer en el transcurs de la contesa. La majoria dels brigadistes estudiats van desaparèixer durant la retirada republicana de la batalla de l'Ebre, i l'indret de desaparició més freqüent és Gandesa.

Els resultats de l'estudi són fruit d'una exhaustiva recerca documental que ha impulsat el Departament de Justícia, Drets i Memòria, a través de la Direcció General de Memòria Democràtica. La investigació situa també els escenaris on haurien combatut i desaparegut la majoria d'estos brigadistes. En este sentit, gran part van desaparèixer al front de l'Ebre durant la retirada

republicana de març i abril de 1938, i durant la batalla de l'Ebre. Les ubicacions més repetides són al voltant de Gandesa.

En xifres concretes, els estudis confirmen la identitat de dos-cents vuitanta-sis brigadistes estatunidencs, noranta-sis canadencs, vuitanta-sis britànics i sis de la República d'Irlanda. A més, però, també s'han documentat quaranta-vuit persones d'altres nacionalitats. El director general de Memòria Democràtica en funcions, Alfons Aragoneses, ha destacat que **"recerques com estes fan avançar el coneixement científic i satisfan el dret a la veritat"**. Els resultats de la investigació es van presentar l'Ateneu Barcelonès el passat dimarts, dia 28 de maig.

"Donem resposta a una demanda creixent a nivell global sobre la lluita i el destí dels brigadistes a Catalunya", ha afegit Aragoneses. El director general de Memòria també ha subratllat la importància de divulgar els estudis entre **"la comunitat internacional"** a fi de poder donar a conèixer els recursos

que la Direcció General de Memòria Democràtica té a disposició dels familiars de desapareguts, com ara el Cens de persones desaparegudes o el Programa d'identificació genètica. La finalitat d'este darrer és que les famílies puguin recuperar els seus desapareguts mitjan-

çant l'encreuament d'informació genètica amb les restes que es recuperen en l'exhumació de fosses.

Pel que fa al contingut de cadascun dels treballs, quatre són específics dels brigadistes desapareguts dels Estats Units, el Canadà, el Regne Unit i la República d'Irlan-

da. Tanmateix, el cinquè detalla la llista de persones adscrites a la XV Brigada Internacional que van morir o van desaparèixer en el context del front de l'Ebre i acota els espais de desaparició més probables. A través dels estudis, se pot situar també, de forma aproximada, on podrien estar les restes òssies d'estos excombatents. Com a resultat, arran d'este darrer treball, s'han documentat sis-cents set combatents desapareguts, dels quals prop de cinc-cents eren brigadistes, noranta-eren soldats espanyols i quaranta-quatre persones, d'origen incert. Si bé d'algunes de les persones documentades se sabia prèviament que havien mort en hospitals de guerra i en quines poblacions, els nous estudis publicats inclouen vint casos singulars, dels quals fins ara s'ignorava qui o on eren.

Els cinc treballs tècnics se circumscriuen en el marc del programa Alvah Bessie, el projecte de memòria democràtica dedicat a la recerca dels brigadistes internacionals que van desaparèixer a Catalunya durant la Guerra Civil. ■